

29

Ik ben opgegroeid in Eersel. Een mooi kempisch dorp, met een buurtschap als 'Boevenheuvel' en een straat als de 'Heilige Geeststraat'. Over die straat is trouwens nog heel wat te doen geweest, toen deze veranderde van een onbeduidend zandweggetje dat dwars door de weilanden liep, in een van de straten in de nieuwste uitbreiding van het dorp. De straatnamencommissie stelde zich toen de vraag of een 'Heilige Geeststraat' nog wel paste bij een dorp dat opstroomt in de vaart der moderniteit. Gelukkig was het antwoord 'ja', en bleef deze uiting van katholieke identiteit behouden.

Op zondag gingen we vaak fietsen, via het bedevaartsoord de Weebosch, over de Sint Gerardusweg naar de 'Pielis'. Een heel avontuur, want voordat je het wist zat je zomaar opeens in België! Of we dwaalden door 'de Staat' (de bossen van Staatsbosbeheer), op weg naar het landgoed van de Belgische Baron de Brockeville. Kaarsje aansteken en frietje eten bij de abdij van Postel en via Reusel, of een van de andere Achtzaligheden, weer terug naar huis.

Tegenwoordig klinkt zo'n verhaal heel anders. Tegenwoordig vertel ik dat ik ben opgegroeid in de buurt van 9, dat we fietsten naar 20 en 24, of naar 92, en dan via 97, of misschien 29, weer terug naar 9. U begrijpt het al. Ik heb het dan over de fietsknooppunten. In mijn ogen de ultieme knieval naar het massatoerisme, die tegemoet komt aan de angst om te verdwalen, aan gemakzucht en aan het gebrek aan vaardigheden om een kaart te lezen. En die ten koste gaat van het genot om te speuren, te ontdekkingsreizen en kennis te maken met de identiteit en eigenaardigheid van een gebied. Want, zoals natural navigator Tristan Gooley het zo mooi zegt: "[Het] niet alleen [gaat] om van A naar B te komen. Het gaat om de stukjes ertussen. Je hoeft er niet voor stil te gaan staan, natuurlijk. Maar het is in elk geval niet voor mensen die veel haast hebben. Het is opwindend om van de 'hoofdweg' af te stappen, zo maak je de wereld groter, zelfs als je op dezelfde plaats blijft." [NRC Handelsblad, 1 oktober 2011]. Gooley zet zich af tegen onze verslaving aan Google Maps en smartphones met GPS-navigatie waardoor we ons natuurlijke oriëntatievermogen verliezen en geen oog meer hebben voor de omgeving waarin we ons bevinden. In plaats daarvan pleit hij voor het gebruik van signalen uit de directe omgeving die dienst doen als een 'natuurlijke' TomTom. Wist u bijvoorbeeld dat de lengteas van een kerk meestal oost-west gericht is, met het koor aan de oostkant? Bij de Willibrorduskerk in Eersel is dat in ieder geval wel zo. Of, wellicht beter bekend, dat satellietschotels op het noordelijk halfrond naar het zuiden staan gericht?

In het geval van de fietsknooppunten zou ik trouwens willen dat het om TomTom-achtige navigatie zou gaan. Dat wil zeggen, om een digitaal hulpmiddel bij mijn ontdekkingsreizen door de Kempen. Maar in plaats daarvan is het een analoog navigatiesysteem. Om die analoge navigatie mogelijk te maken is Nederland

bezaaid met bordjes en borden. Overal van die kleine bordjes met cryptische cijfers. En ja hoor, het is inmiddels een lokale folklore geworden om die bordjes van de paal te slopen of op z'n minst te verdraaien. Menig fietser is dan natuurlijk meteen verdwaald, want die heeft geen flauw idee waar hij is en nog minder waar hij naartoe gaat. Ja, naar 88, maar vraag maar eens aan een ploegende boer op de Boevenheuvel waar dát is! Soms doemt er langs een liefvallig polderweggetje plotseling een ander bordje op, met de onheilspellende tekst: 'U nadert knooppunt 29'. Alsof ik over de A2 knooppunt Oudenrijn nader... Eenmaal daar aangekomen staat er, achter een haag van bijna verdwaalde fietsers, weer een ander bord. Een kaart (!) met daarop het fietsrouten netwerk. Een blik op dat bord confronteert je meestal eerst met de nodige graffiti. Vervolgens is het gokken waar 29 precies op die kaart staat. Waarschijnlijk nét op de plek die vakkundig is weggebrand uit de kaart.

En dan is het soms gissen hoe het verder moet. Want terwijl we in de digitale geo-wereld inmiddels wel zo'n beetje afscheid hebben genomen van de fenomenen 'kaartblad' en '-rand', komen deze weer in volle glorie terug bij de overzichtskaart van de fietsknooppunten. Zo'n kaart laat namelijk alléén maar de knooppunten zien binnen de regio waar je op dat moment bent. Zolang je netjes binnen de lijntjes van die regio fietst, is er niet zo veel aan de hand. Maar zodra je van de ene regio naar de andere regio wilt fietsen gaat het mis. Want aan de rand van de kaart houdt de regio, en daarmee het fietsplezier, op...

Op de grens tussen Utrecht en Zuid-Holland...

Dat was behoorlijk lastig toen ik afgelopen voorjaar kreeft wilde gaan eten in Zeeland en daarom van Dordrecht naar Burgh-Haamstede, eh, van 88 naar 73, door verschillende regio's wilde fietsen. Maar voor de rest, heerlijk onbezorgd van knooppunt naar knooppunt gefietst. Vooraf natuurlijk even met de knooppuntcalculator de route uitgestippeld, uitgeprint en in de bikepointer gezet. Continu wind tegen, dat dan weer wel...

Bart Huijbers